

ENERGIATEHOKKUUS-
sopimukset

Kuntien energiankäyttö kuntoon

Taloudellisuuden ja tehokkuuden vuoksi

Kunta-alan energiatehokkuus-sopimus ja energiaohjelma tarjoavat tavat toteuttaa EU:n energiapalveludirektiivin vaatimuksia. Ne myös auttavat energiakustannusten hallinnassa.

Energiankäytöstä johtuvat kasvi-huonekaasupäästöt lisääntyvät Suomessakin, ellei energiankäytön tehokkuuden parantamiseksi ja uusiutuvien energioiden käytön lisäämiseksi tehdä työtä aiempaa määrätietoisemmin.

Suomi on kansainvälisin sopimuksin sitoutunut palauttamaan kasvihuonekaasupäästönsä vuoden 2012 loppuun mennessä vuoden 1990 tasolle. Sen jälkeen on odotettavissa uusi, aiempaa haasteellisempi tavoite.

Euroopan unionin direktiivi energian loppukäytön tehokkuudesta ja energiapalveluista – ns. energiapalveludirektiivi – asettaa energian loppukäytölle yhdeksän prosentin säästötavoitteen aikavälille 2008–2016. Suomen tulee saavuttaa noin 18 terawattitunnin vuotuinen säästötaso vuoden 2016 loppuun mennessä. Se merkitsee keskimäärin Helsingin kaupungin koko energiankäyttöä vastaavia energiansäästöjä joka vuosi yhdeksän vuoden ajan.

Kaksi mallia kuntakoon mukaan

Energiapalveludirektiiviä sovelletaan energiatehokkuutta parantavien toimenpiteiden tarjoajiin, energian jakelijoihin, jakeluverkon haltijoihin, energian vähittäismyyntiyrityksiin ja energian loppukäyttäjiin. Päästökaupan piirissä olevia toimijoita se ei koske.

Energiapalveludirektiivi edellyttää julkisen sektorin toteuttavan yhden tai useampia energiatehokkuutta parantavia toimia joko sää-dösohjauksen tai vapaaehtoisten sopimusten avulla.

Suomessa oli luontevaa lähteä luonnostelevaan hyväksi havaitun vapaaehtoisen energiansäästösopimusjärjestelmän laajentamista. Kunta-alan sopimusjärjestelmää uudistettaessa nähtiin välttämättömänä ottaa huomioon niin isojen toimijoiden kuin pientenkin kuntien erityistarpeet.

Suomen kuuden suurimman kaupungin (Helsinki, Espoo, Tampere, Vantaa, Turku ja Oulu), kauppa- ja teollisuusministeriön (KTM, nykyinen työ- ja elinkeinoministeriö TEM) ja Motiva Oy:n edustajat valmistelivat suurten ja keskisuurten kuntien käyttöön kunta-alan energiatehokkuussopimuksen (KETS). Samanaikaisesti KTM:n, Suomen Kuntaliiton ja Motiva Oy:n edustajat valmistelivat pienille kunnille tarkoitetun energiaohjelman (KEO).

Kaupunkien, kuntien ja kuntayhtymien energiatehokkuussopimus ja kuntien energiaohjelma ovat sisällöltään samanlaisia. Vaatimustasoltaan hieman alhaisempi kuntien energiaohjelma sisältää jokseenkin samat asiat kuin energiatehokkuussopimus, mutta suppeammin esitettynä.

Energiakustannukset kuriin

Monet kunnat elävät tiukan talouden ja niukkojen henkilöresurssien aikaa. Rahaa ja voimia ei tunnu riittävän energiansäästökohteiden etsimiseen eikä energiatehokkuutta edistäviin investointeihin.

Tällaisessa tilanteessa usein unohdetaan, että energiakustannusten hyvä hallinta on pitkäjänteinen ja tehokas tapa pienentää muuttuvia kustannuksia.

Järjestelmällinen toiminta energiatehokkuuden edistämiseksi edellyttää tietoa lähtötilanteesta ja kannattavista parantamismahdollisuuksista. Energiakatselmukset tuovat esille näitä mahdollisuuksia. Turvautuminen säästötakuun tarjoavaan energiansäästöpalveluun (ESCO) on yksi tapa toteuttaa investointeja vaikka ilman omaa investointirahaa.

Uusia piirteitä ja etuja

Vuoden 2007 lopussa päättyneeseen sopimuskäytäntöön verrattuna kunta-alan energiatehokkuussopimus ja energiaohjelma sisältävät monia uusia piirteitä ja etuja, jotka mahdollistavat entistä tehokkaamman toiminnan.

Energiatehokkuudesta paljon plussia

Mitä tehdään?

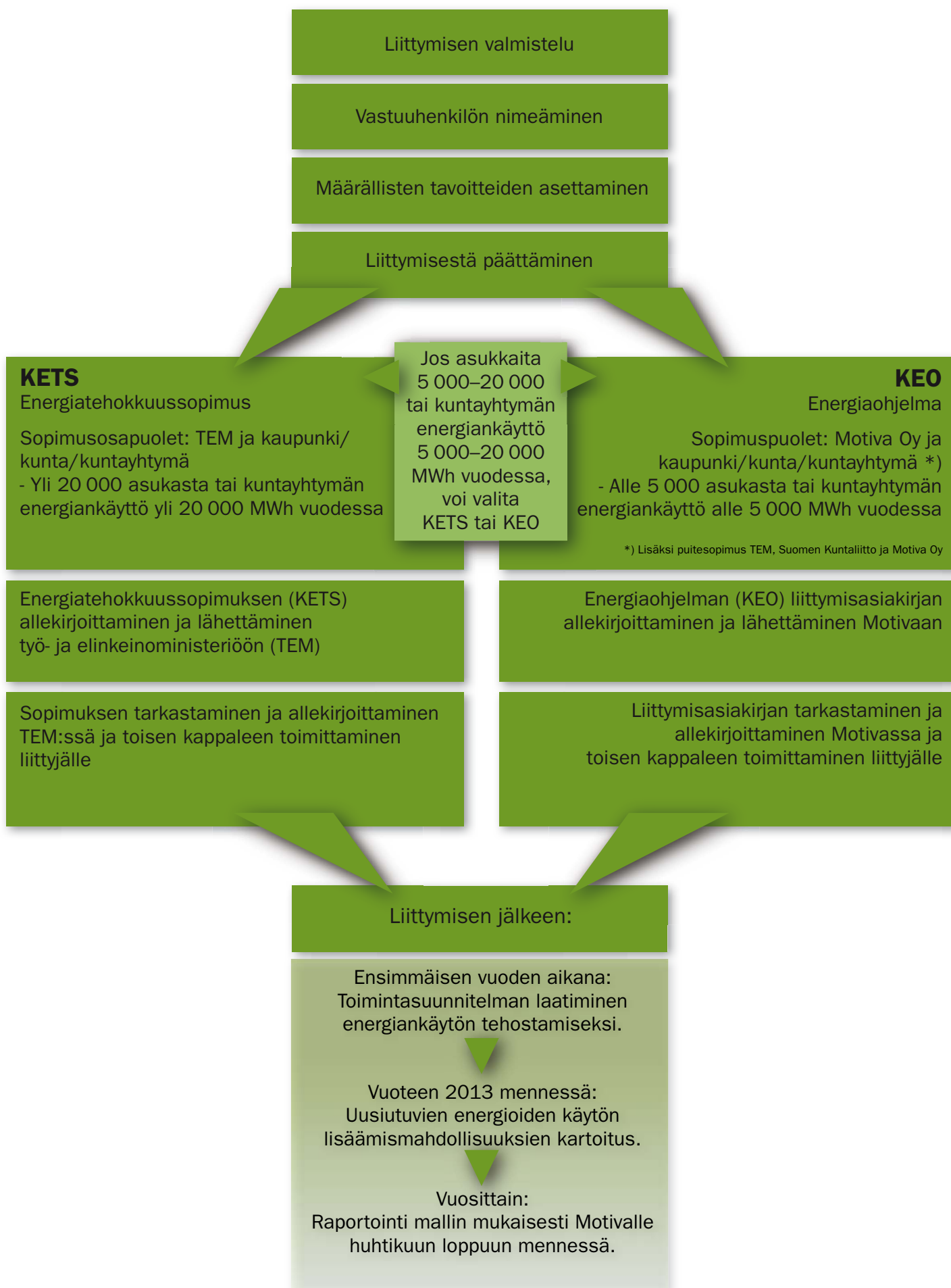
Mitä etuja?

*) ESCO-palvelu tai muu säästötakuun tarjoava energiansäästöpalvelu

**) Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM:n) tuki vuosittain päätettävien määrärahojen asettamissa rajoissa:
- energiakatselmuksiin
- energiansäästöinvestointeihin
- uusiutuvan energian käyttöä lisääviin investointeihin
- sopimuskuntien yhteisiin kehittämishankkeisiin.

Kuinka prosessi etenee?

*Kiinteistöpäällikkö Jouni Arola,
Lahden kaupungin tilakeskus:*

Lämmitysenergiaa kuluu entistä vähemmän

Lahden kaupungin tilakeskuksen hallinnoima kiinteistökan- ta on noin 400 000 neliötä, mikä merkitsee 1,8 miljoonaa rakennuskuutiota. Tästä vajaan puolet on kouluja, viidesosa sosiaali- ja terveystalon rakennuksia, viidesosa muun muassa liikunta-, kulttuuri-, kirjasto- ja nuorisotiloja sekä loput lähinnä toimistotiloja ja viristorakennuksia.

- Tekniikkaa uusimalla ja automatiikkaa asentamalla olem- me pystyneet pienentämään rakennustemme lämmitys- energiankulutusta kahdeksan prosenttia vuodesta 2000 vuoteen 2008 mennessä, Arola kertoo.
- Esimerkiksi kaupunginsairaalassa uusittiin potilas- osastoja palvelevat ilmanvaihtokoneet viimeisen päälle automatisoiduiksi ja lämmöntalteenottoa hyödyntäviksi. Pelkästään yhdessä sairaalarakennuksessa saamme nyt vuosittain muutaman kymmenen tuhannen euron säästöt energiakustannuksissa.

Energiatehokkuutta uudisrakentami- seen ja peruskorjaukseen

Lahti oli ensimmäisten joukossa valmistelemassa energia- tehokkuussopimuksen solmimista.

Arolan mielestä sopimus tuo energia-asiat entistä vahvem- min kaikkeen uudisrakentamiseen ja peruskorjaamiseen käyttöönottokatselmuksen myötä.

- En kuitenkaan usko, että pääsemme asetettuihin tavoit- teisiin pelkästään erilaisten katselmusten avulla. Meidän pitää tehostaa ja laajentaa kulutusseurantajärjestelmää, jotta pystyisimme tarpeen tullen reagoimaan entistä nopeammin.
- Energiatehokkuussopimus velvoittaa kaupungin virkamie- hiä ja luottamushenkilöitä edistämään energiansäästöä. Sopimus varmasti vauhdittaa ja nopeuttaa esimerkiksi kiinteistöjen talotekniikkaan liittyviä peruskorjauksia. Virittelemme parhaillaan myös erilaisia ESCO-hankkeita.
- Saavutetut säästöt helpottavat omalta osaltaan Lahden kaupungin taloudellista tilannetta. Eniten energiategok- kuussopimus kuitenkin kohottaa kaupungin imagoa, Arola tuumii.

*Talonrakennusmestari Mika Maahi,
Jämsänkosken kaupunki:*

Tästä on hyvä jatkaa

Kaupungin kiinteistöjen säännöllinen energiankulutuksen seuraaminen aloitettiin Jämsänkoskella toistakymmentä vuotta sitten. Nyt seurannan piiriin kuuluu 100 kohdetta – kiinteistöjen lisäksi muun muassa katuvalokeskukset – joista viidesosa on automaattisessa tuntiseurannassa, loput kuukausiseurannassa.

Energiakatselmuksiin saatavan tuen houkuttelemana Jäm- sänkoski solmi kuntien energiansäästösopimuksen vuonna 2001. Sen jälkeen kiinteistöihin on tehty parikymmentä energiakatselmusta ja -katsastusta. Kaksi rakennusta on ESCO-konseptin turvin muutettu pelleteillä lämmitettäviksi.

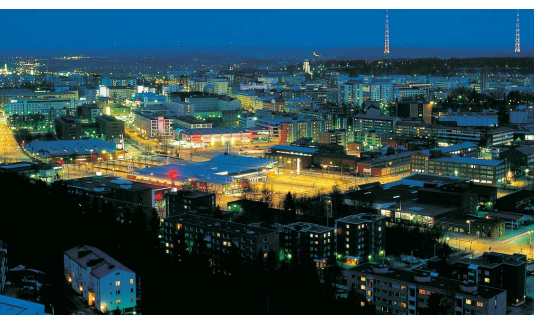
- Eniten meillä energiaa kuluu kiinteistöjen lämmitykseen ja sähkönkäyttöön. Kaukolämpöämme tuotetaan kotimai- sella polttoaineella, lähinnä turpeella ja hakkeella, Maahi kertoo.
- Noin 7 500 asukkaan Jämsänkoskelle kuntien energiohjel- ma on järkevä jatko hyväksi todetulle sopimusjärjestelmäl- le. Saa sitten nähdä, mitä lisähaasteita Jämsänkosken ja Jämsän vuodeksi 2009 suunniteltu yhdistyminen aikanaan aiheuttaa ohjelman toteuttamiselle.

Vaikutettava investointeihin ja ihmisten tottumuksiin

Kuntien energiaohjelmalta Jämsänkoskella odotetaan edel- leen tukea investointeihin ja katselmustoimintaan. Kovat tavoitteet kuitenkin hieman askarruttavat.

- En usko, että pääsemme vaadittuihin tavoitteisiin enää vain muuttamalla säätöjä ja käyntiaikoja, vaan tarvit- semme kestävästä kehitystä tukevia investointeja, Maahi tuumii.
- Silti oleellisinta olisi pystyä vaikuttamaan ihmisten tottumuksiin. Energiansäästöviikon viettäminen kouluis- sa tuntuu tehokkaalta tavalla kasvattaa tulevaisuuden valistuneita energiankuluttajia.

Maahi toivoo energiategokkuusajattelun vahvistumista myös LVIS-suunnittelijoiden keskuudessa, sillä he ovat pie- nelle kaupungille tärkeitä yhteistyökumppaneita.

Energiatehokkuudella kilpailukykyä

Lisätietoja: www.motiva.fi/energiatehokkuussopimukset

Motiva

TYÖ- JA ELINHEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY